

Wojciech Komar

Uniwersytet Gdański

wojciech.komar@phdstud.ug.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4317-4783>

Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiego Seminarium z prawa rodzinnego

<http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2023.018>

W dniu 25 listopada 2022 r. odbyło się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego VIII Ogólnopolskie Seminarium z prawa rodzinnego. Ósma już edycja spotkania koncentrowała się wokół tematyki ochrony strony słabszej w prawie rodzinnym i opiekuńczym. SeminaRIA z prawa rodzinnego są cyklicznymi spotkaniami teoretyków i praktyków poświęconymi różnym problemom stosowania prawa rodzinnego i opiekuńczego. To inspirujące pole do wymiany myśli oraz prezentowania wyników badań, a także postulatów *de lege ferenda*.

Uroczystego otwarcia seminarium dokonał dr hab. Wojciech Zalewski, prof. UG, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UG, podkreślając ważną rolę prawa rodzinnego w funkcjonowaniu rodziny i wychowaniu dziecka. Wyraził radość, że kolejne spotkanie z cyklu ma miejsce na Uniwersytecie Gdańskim. W imieniu organizatorów uczestników powitały także dr hab. Małgorzata Balwicka-Szczyrba, prof. UG oraz dr hab. Anna Sylwestrzak, prof. UG.

Program seminarium był bardzo bogaty, ponieważ uczestnicy zgłosili referaty dotyczące różnych aspektów ochrony osoby słabszej – od niemajątkowych, przez kwestie odnoszące się do prawa medycznego, po majątkowe. W ramach pierwszego panelu zatytułowanego „Ochrona praw dziecka” wygłoszono pięć referatów. Roz-

począł prof. dr hab. Tomasz Sokołowski (UAM) („Przyczyny kryzysu. Dobro dziecka w świetle Konstytucji, praw człowieka oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego”), podkreślając nadrzędność zasady dobra dziecka, rozumianej w kilku płaszczyznach: konstytucyjnej, praw człowieka oraz dóbr osobistych w rozumieniu Kodeksu cywilnego¹. Referent poruszył problematykę tendencji do atomizacji społeczeństwa, która jawi się jako potencjalne zagrożenie dla dobra dziecka. Wskazał także na prawo do prywatności dziecka w kontekście art. 8 Europejskiej konwencji praw człowieka². Podkreślił również istnienie różnych zakresów prywatności dziecka oraz poruszył tematykę istnienia prawa do adopcji jako prawa podmiotowego. Kolejny referat, zatytułowany „Ochrona wizerunku i prywatności dziecka w relacji z jego rodzicami”, wygłosiła dr hab. Kinga Michałowska, prof. UEK. Wskazała na wiele problemów dotyczących prawa dziecka do prywatności w relacjach rodzic–dziecko–osoby trzecie oraz w zakresie nadzoru rodziców nad dzieckiem. Z kolei prof. dr hab. Joanna Haberko (UAM) w referacie pt. „Podejmowanie decyzji zdrowotnych w sytuacji niemożności ustalenia pochodzenia dziecka od ojca i przeszkody po stronie matki” przedstawiła lukę legislacyjną i potencjalne sposoby jej naprawienia zarówno w postaci odpowiedniego stosowania przepisów, jak i postulatów *de lege ferenda*. Problematyczne zagadnienia wynikające ze stosowania przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³ zaprezentowali również dr hab. Bogusław Lackoroński (UW) oraz dr Maciej Domański (UW, IWS) w wystąpieniu pt. „Czy art. 102 k.r.o. należycie chroni interesy dziecka?”. Ostatni referat na temat „Ochrona dziecka jako jednej ze stron umowy darowizny nieruchomości – uwagi na tle zasad zarządu

---

¹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.

² Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona protokołem nr 2 z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284).

³ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 1359, dalej: k.r.o.

majątkiem dziecka” wygłosiła dr Agnieszka Ogrodnik-Kalita (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie).

Drugi panel stanowiący kontynuację tematyki ochrony praw dziecka rozpoczął referat dr Joanny Zajączkowskiej-Burtowy (UAM) „Władza rodzicielska jako instrument ochrony małoletniego”. Następnie zwrócono uwagę na aspekty praktyki orzeczniczej – w referacie dr. Jerzego Słyka (UKSW, IWS) „Zezwolenie sądu opiekuńczego na udzielenie świadczenia zdrowotnego. Teoria i praktyka w świetle badań empirycznych” zostały przedstawione wyniki badań dotyczących sposobu formułowania przez sądy zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego. Dodatkowo przeanalizowano wpływ sentencji orzeczenia na zakres udzielanych świadczeń w placówkach. Kolejny referat w ramach panelu wygłosiła dr Magdalena Gołownin-Hudała (UO), ukazując problem stosowania art. 122 § 2 k.r.o. w praktyce oraz postulaty zmian w zakresie tego przepisu. Kwestie międzynarodowe poruszyła z kolei dr Anna Juryk (UEK) w wystąpieniu „Wskazanie prawa właściwego oraz dochodzenie alimentów za granicą jako przejaw szczególnej ochrony dziecka”. Panel zamykał referat dr hab. Anny Tuni, prof. KUL pt. „Ochrona małoletniego przebywającego na drodze w płaszczyźnie prawa wykroczeń” traktujący o wykładni art. 89 Kodeksu wykroczeń⁴.

W ostatniej części spotkania dr Katarzyna Dadańska (Uniwersytet Szczeciński) przedstawiła rolę notariusza z perspektywy jego obowiązków wobec stron dokonujących czynności prawnej w formie aktu notarialnego (referat „Czynności notarialne z udziałem osób starszych – analiza orzecznictwa”). Kolejne referaty, wygłoszone przez adw. Dominikę Mróz („O potrzebie ochrony rodziny osób zaburzonych psychicznie”) i dr. Igora Zduńskiego (Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich; „Aspekty materialno-procesowe ubezwłasnowolnienia jako ochrona słabszego członka rodziny w oparciu o studium wybranych spraw sądowych na przykładzie działalności orzeczniczej Sądu Okręgowego I Wydziału Cywilnego w Bydgoszczy”), skupiły się na praktycznych zagadnieniach zaburzeń psychicznych w rodzinie. Następnie dr Woj-

---

⁴ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń, tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2151 ze zm.

ciech Górecki (UJ) w wystąpieniu „Ochrona jednego z małżonków jako «osoby słabszej» wobec drugiego małżonka na tle regulacji małżeńskiego prawa majątkowego. Analiza wybranych przypadków” przedstawił problemy związane z postępowaniem egzekucyjnym skierowanym przeciwko małżonkowi oraz dokonał analizy środków ochrony strony ekonomicznie słabszej w tym postępowaniu. Seminarium zamknął referat dr Anity Lutkiewicz-Rucińskiej (Akademia Pomorska w Słupsku), zatytułowany „Sytuacja prawna małżonka słabszego ekonomicznie w ustroju wspólności ustawowej – wybrane zagadnienia”, który uwypuklił problematykę składników majątku małżonków ze szczególnym uwzględnieniem art. 33 k.r.o.

W programie seminarium tradycyjnie sporo miejsca poświęcono na dyskusję, której sprzyjały liczne kontrowersyjne zagadnienia poruszone w referatach. Spotkanie umożliwiło wymianę myśli i badań między naukowcami z jedenastu ośrodków naukowych w Polsce, która zapewne jeszcze długo będzie się toczyć w kulisach. Zapowiedziano także organizację kolejnych spotkań odbywających się co pół roku w edycji letniej i zimowej, co jest wyrazem potrzeby prezentacji najnowszych badań, weryfikowania ich wyników w oparciu o naukową dyskusję, jak również potrzeby integracji środowiska naukowego, która wśród specjalistów z prawa rodzinnego istotnie się wzmocniła dzięki regularnym spotkaniom w ostatnich kilku latach.

STRESZCZENIE

Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiego Seminarium z prawa rodzinnego

Sprawozdanie dotyczy VIII Ogólnopolskiego Seminarium z prawa rodzinnego. Tematem spotkania był problem ochrony osób słabszych w prawie rodzinnym i opiekuńczym. Przedstawione zostały bieżące problemy praktyki i teorii. Podczas seminarium ogłoszono wiele interesujących referatów. Część z nich była oparta na badaniach empirycznych, inne zaś zawierały postulaty *de lege ferenda*. Spotkanie pokazało, że dyskusja o prawie rodzinnym jest niezwykle ważna i aktualna.

Słowa kluczowe: seminarium; prawo rodzinne; prawo opiekuńcze; ochrona osób słabszych; sprawozdanie

SUMMARY

Report on the 8th National Seminar on Family Law

The report pertains to the 8th Seminar on Family Law. The main topic of the meeting was the protection of vulnerable people in family law. At the seminar, guests had shown current problems of theory and practice. The meeting consisted of many interesting lectures, some of them contained empirical research, while others included *de lege ferenda* proposals. The meeting showed that the discussion about family law is highly important and topical.

Keywords: seminar; family law; guardianship law; protection of vulnerable people; report

